Momentti 30.40.31 Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen

Kalan kulkua, kalakantojen luontaista lisääntymistä ja monimuotoisuuden ylläpitoa edistävät hankkeet

Kuuleminen eduskunnan ympäristövaliokunnassa 6.10.2017

MMM/ Luonnonvaraosasto

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Kalataloudelliset kunnostus-, kehittämis- ja kokeiluhankkeet

- Vuoden 2018 talousarviossa hankkeisiin on esitetty yhteensä 4,607 milj. euroa
- Tähän sisältyy
  - Biotalous- ja puhtaat ratkaisut –kärkihankerahoitusta 3,0 milj. euroa
  - Kalateihin esitetty lisäys 0,85 milj. euroa
  - Pienimuotoisiin kalataloudellisiin vesistökunnostuksiin aikaisemmin vuosittain osoitettu 0,757 milj. euroa.

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Luontopolitiikka- kärkihanke: vaeltavien ja uhanalaisten kalakantojen elvyttäminen

Toimenpiteessä seuraavat kokonaisuudet:

- Vaelluskalojen **luontaisen lisääntymiskierron palauttaminen** kalatiestrategian kärkikohteista valittuihin pilottikohteisiin (vesistöhankkeet)
- Uhanalaisten kalalajien suojelun tehostaminen (erit. uusi kalastuslaki ja -asetus) sekä kansallisen lohenkalastuksen säätelyjärjestelmän uudistaminen
- Uudet ratkaisut rakennettujen vesistöjen kalakantojen hoidossa.

=> *Hallitus varannut rahoitusta 7 milj. € vuosina 2016-2018*

=> *Strategista julkista vipurahoitusta, jolla luodaan edellytyksiä yhteistyölle, uudenlaisille hankkeille sekä kalakantojen hoito- ja elvyttämistoimenpiteiden jatkuvuudelle.*

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

1) Toimenpiteiden ja valtion tuen strategiset linjaukset

Hanketeemat

- Ratkaisut kalan kulun järjestämiseksi (ylös- ja alasvaellus)
- Lisääntymisalueet käyttöön (ylisiirrot, kotiuttamisistutukset)
- Elinympäristöhankkeet (ennallistaminen ja uudet ympäristöt)
- Hankkeiden suunnittelu, yhteistyön edistäminen ja koordinaatio

Rahoitusperiaatteet

- Hankkeella tulee olla merkittävä omarahoitusosuus, valtion raha on strateginen vipuraha
- Hankkeiden nopea toteutettavuus: toteutus 2016 – 2018

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

2) Vesistöhankkeet

Ratkaisut kalan kulun järjestämiseksi, elinympäristöhankkeet, kotiuttamis- ja tuki-istutukset sekä emokalojen ylisiirrot

- Hankesuunnittelu alueellisissa yhteistyöryhmissä
- Valmistelu, suunnittelu tai rakentaminen käynnissä kymmenellä vesistöalueella
- Vetureina maakuntaliitto, ELY-keskus tai esim. kehittämisyhtiö
- Rahoittajina voimayhtiöt, kunnat, kalastusorganisaatiot, EU-rahastot, valtio

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Kuva 1. Toteutettavat kärkihanketoimenpiteet pilottialueilla (ml. Freshabit-kalatiekohteet).

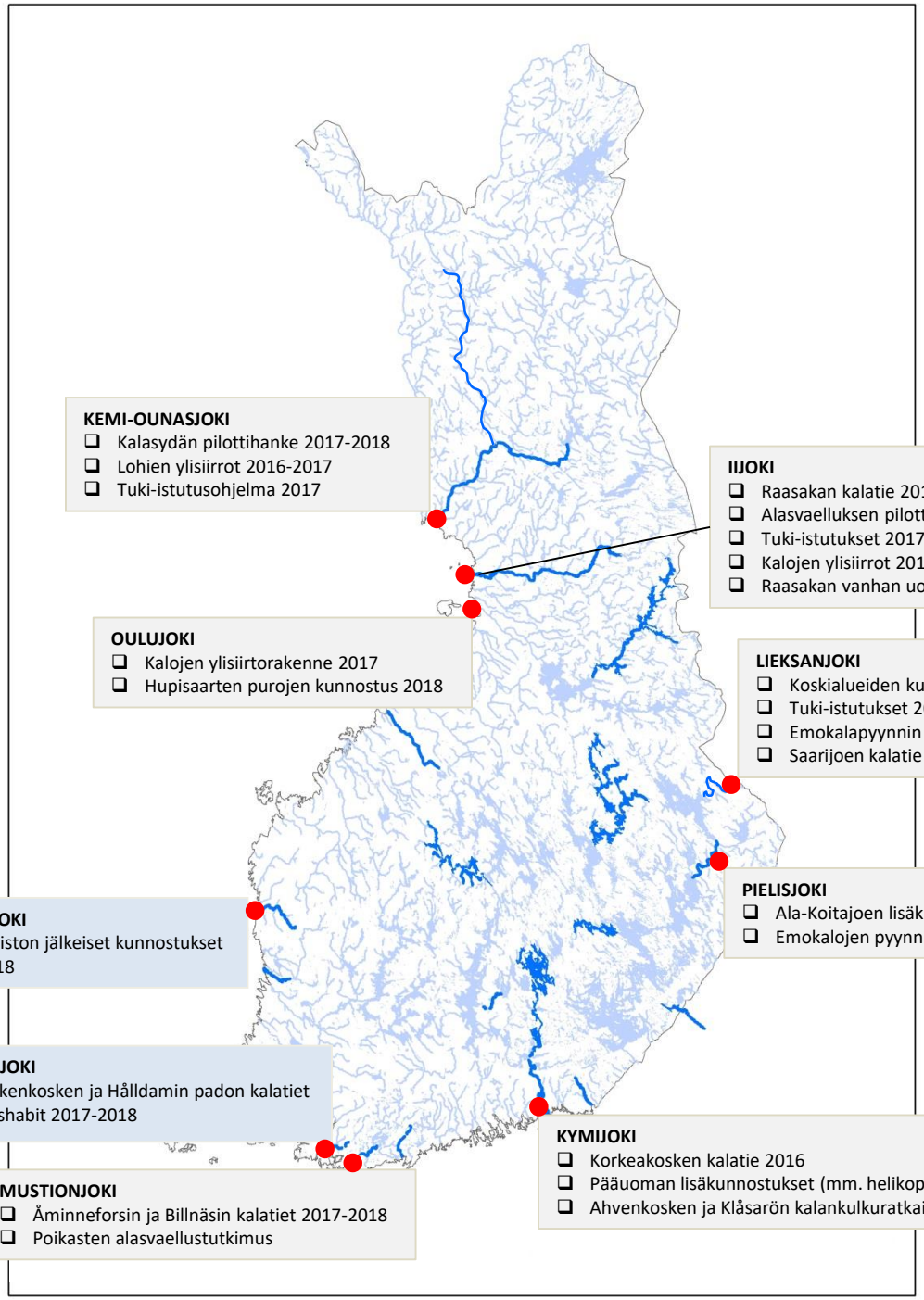

Kuva 2. Suunnittelussa olevat kärkihanke-toimenpiteet pilottialueilla.

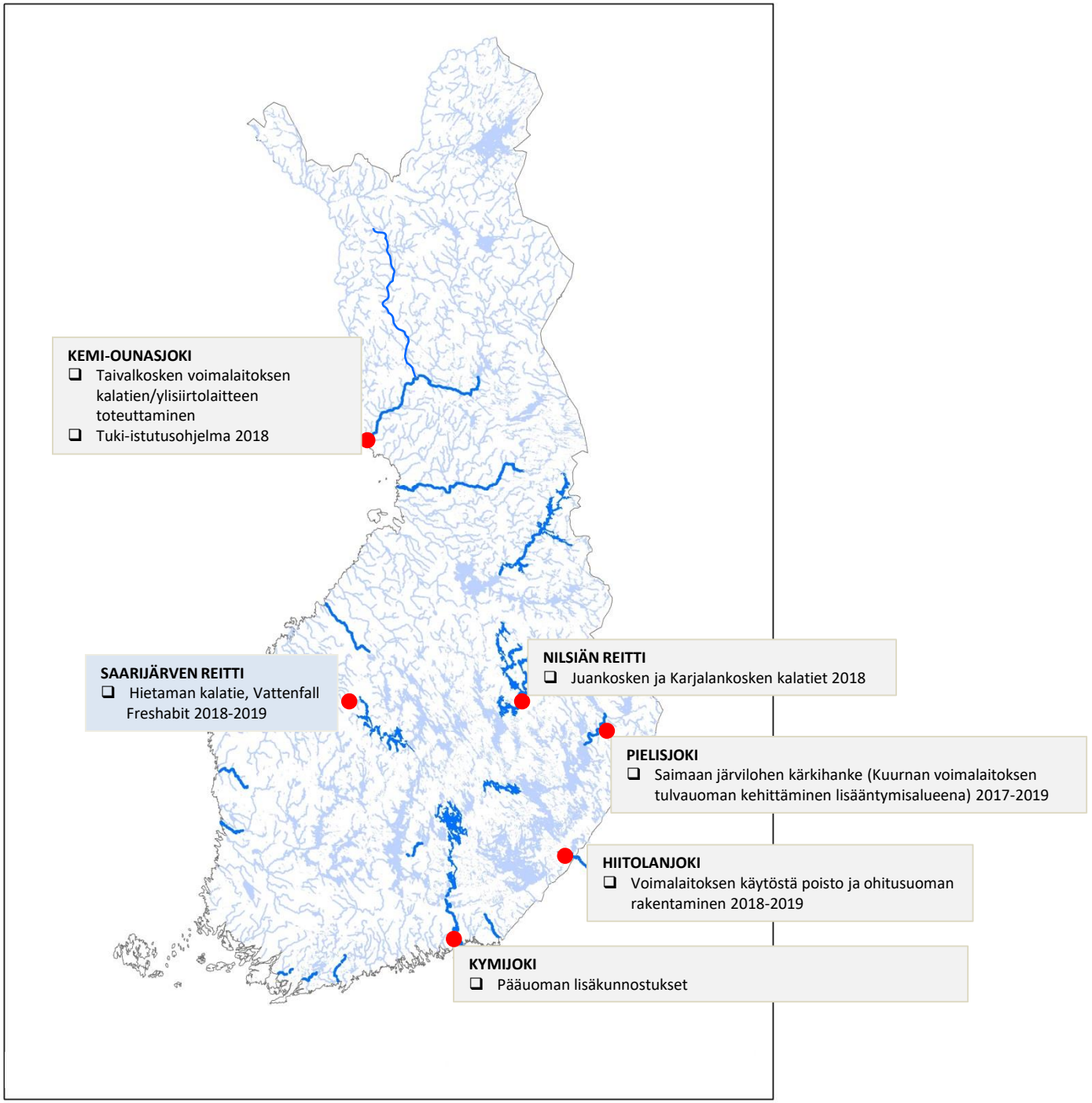

3) Selvitys-, innovaatio- ja tukihankkeet

Selvitys Suomen pienvesivoimaloiden lupien kalatalousvelvoitteista ja virtaamavelvoitteista

- VARELY:n kalatalouspalvelut-yksikkö teetti selvityksen 153 vesivoimalaitoksen (teho alle 5 MW) lupapäätöksistä
- Työssä selvitettiin vesivoimalaitoksille määrättyjä kalatalous- ja virtaamavelvoitteita koskevien lupamääräysten sisältöä

Kalasydän –innovaatiohanke, vaihtoehto perinteiselle kalatielle

- Rovaniemeläinen keksintö, rahoittajina Kalasydän Oy, Kemijoki Oy ja PVO-Vesivoima + valtio

Luonnonvarakeskuksen asiantuntija- ja kehittämistehtävät

mmm.fi
ruokaa ja luonnonvaroja

Yhteenveto

- Vuosien 2016-2017 määrärahoista kohdennettu n. 4,8 milj. euroa
- Yksittäisten hankkeiden valtionosuus vaihtelee 11-50%:n välillä
- Hankkeiden luvanhaku käynnistetty usealla kohdealueella
- Pääosa rakennushankkeista käynnistyy 2018
- Valmistuneita rakenteita mm. Kymijoen Korkeakosken kalatie ja Oulujoen Montan kalojen kiinniottolaite